

A szerzői jog alapjai

Budapest, 2005.
november 9.

Gyenge Anikó
Igazságügyi Minisztérium
Európai Unió Jogi
Főosztály

A szerzői jogi oltalom tárgya

- a szerző – mű kapcsolatból származó jogok
  - elidegeníthetetlen, helyettesíthetetlen
- - kizárólagos, abszolút
- - korlátozható

A szerzői jog azt illeti, aki a művet
megalkotta. Sztj. 4. § (1)
bekezdés

- Csak természetes személy lehet.
- Csak ember lehet.
- Többes alkotás: közös mű; összekapcsolt mű; együttesen alkotott mű.

Mű

- Irodalmi, tudományos és művészeti alkotások.
- A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől, vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől. Szjt. 1. § (3) bekezdés
- Nem védett pl.: jogszabály, ügyirat, szabvány, ötlet, elv, elgondolás, folklór

A szerzői jogi szabályozásban megjelenő érdekek

- A technikai fejlődéssel lépést tartó, korszerű szerzői jogi szabályozás meghatározó szerepet tölt be a szellemi alkotás ösztönzésében, a nemzeti és az egyetemes kultúra értékeinek megóvásában; egyensúlyt teremt és tart fenn a szerzők és más jogosultak, valamint a felhasználók és a széles közönség érdekei között, tekintettel az oktatás, a művelődés, a tudományos kutatás és a szabad információhoz jutás igényeire is; gondoskodik továbbá a szerzői jog és a kapcsolódó jogok széles körű, hatékony érvényesüléséről. **(Sztj. Preambulum)**

A szerző jogai

- Személyhez fűződő jogok
- Vagyoni jogok

A vagyoni jogok: a szerző kizárólagos joga, hogy ezeket gyakorolja, vagy erre másnak engedélyt adjon

- Többszörözés joga (könyvkiadás, CD)
- Terjesztés joga (forgalmazás, adásvétel, bérbeadás, haszonkölcsön)
- Nyilvános előadás joga (koncert, színház, kivetítő előadás)

- Nyilvánossághoz közvetítés joga sugárzással vagy másként (kódolt sugárzás, műholdas sugárzás)
- Sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet beiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése (kábeltv)
- Átdolgozás joga
- Kiállítás joga (képzőművészeti alkotások)

A szerző személyhez fűződő jogai

- Nyilvánosságra hozatal joga
- Névfeltüntetés joga
- Integritásvédelem
- Visszavonás joga

A szerzői jog korlátai

- Szabad felhasználások
- Díjigények
- Védelmi idő
- Jogkimerülés
- Közös jogkezelés

Szabad felhasználások

- A szabad felhasználás körében a felhasználás díjtalan és ahhoz a szerző engedélye nem szükséges. Sztj. 33. § (1) bekezdés
- - ideiglenes többszörözés
- - magáncélú többszörözés
- - idézés
- - átvétel
- - archiválás
- - oktatási célú többszörözés
- - tájékoztatási célú kivételek
- - előadások oktatásban, szociális gondozásban, egyházi szertartásokon

Díjigények

- A törvényben meghatározott esetekben a szerzőt a mű felhasználásáért megfelelő díjazás illeti meg anélkül, hogy a felhasználás engedélyezésére kizárólagos joga volna. Sztj. 16. § (5) bekezdés
  - - reprográfia
  - - üres hordozó
  - - követő jog

Védelmi idő

- A szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben. Szjt. 31. §
- - örökösök részesedése
- - két generációs elv
- - személyhez fűződő jogok „továbbélése”

Jogkimerülés

-
- Ha a műpéldányt a jogosult vagy az ő kifejezett hozzájárulásával másvalaki adásvétellel vagy a tulajdonjog más módon történő átruházásával az Európai Gazdasági Térségben forgalomba hozta, a terjesztés joga az így forgalomba hozott műpéldány tekintetében - a bérbeadás, a haszonkölcsönbe adás és a behozatal joga kivételével - a továbbiakban nem gyakorolható. Szjt. 23. § (5) bekezdés

Közös jogkezelés

- Közös jogkezelésnek minősül a szerzői művekhez, az előadóművészi teljesítményekhez, a hangfelvételekhez, a sugárzott vagy vezetéken átvitt műsorokhoz, valamint a filmelőállítói és az adatbázis-előállítói teljesítményekhez kapcsolódó és a felhasználás jellege, illetve körülményei miatt egyedileg nem gyakorolható szerzői és szomszédos, illetve adatbázis-előállítói jogok érvényesítése a jogosultak által erre létrehozott szervezet útján, függetlenül attól, hogy azt a törvény írja elő vagy az a jogosultak elhatározásán alapul. Szjt. **85. §** (1) bekezdés

Köszönöm a figyelmet!

Gyenge Anikó
Igazságügyi Minisztérium
Európai Uniós Jogi Főosztály
GyengeA@im.hu